

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

12. funkční období

48

Zpráva vlády o přejímání legislativních závazků
vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii
za rok 2018

2019

Zpráva vlády o přejímání legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii za rok 2018

V souladu s ustanovením § 119a odst. 1 písm. b) zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů, je prostřednictvím Zprávy jednou ročně vládou předkládáno Senátu Parlamentu ČR ucelené hodnocení stavu přejímání legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii. Zpráva zobrazuje výsledky legislativní činnosti vlády ČR a Parlamentu ČR v této oblasti za rok 2018.

Pojem legislativních závazků

Česká republika na sebe vstupem do Evropské unie převzala povinnost plnit závazky vyplývající z členství v Evropské unii. Mezi ně se řadí i legislativní povinnosti vyplývající z článku 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, která ukládá členským státům povinnost činit veškerá vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků vyplývajících ze smluv nebo aktů orgánů Unie. Legislativní závazky spočívají v řádné a včasné implementaci práva EU do vnitrostátního právního řádu, pokud to jeho povaha vyžaduje. Implementace a její monitoring jsou pak prováděny rozdílným způsobem podle toho, o jaký druh právního aktu EU se jedná. U směrnic EU je hodnocena nejen jejich transpozice, ale také následná notifikace vnitrostátních transpozičních předpisů Evropské komisi (dále jen „Komise“).

Implementaci práva EU v první řadě zajišťují jednotlivá ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy. Jejím cílem je dosažení plné slučitelnosti vnitrostátního právního řádu s právem EU. Důsledkem nesplnění legislativních povinností může být zahájení řízení pro nesplnění povinnosti, které může vyústit nejen ve vydání odsuzujícího rozsudku proti České republice, ale také v její sankcionování formou paušální částky nebo penále. Na implementaci se nemalou částí podílí i moc zákonodárná, která dodává konečnou podobu normám s nejvýznamnějším obsahem, tedy těm normám, v nichž jsou upravena práva a povinnosti fyzických a právnických osob. Je to rovněž zákonodárny orgán, jenž v konečné instanci formuje způsob implementace práva EU a ovlivňuje její provedení z časového hlediska.

Vláda, resp. její zástupci připravují návrhy většiny implementačních českých právních předpisů, provádí formální notifikaci přijatých transpozičních předpisů a zpravidla zastupují stát v řízeních vedených z důvodu porušení práva EU. Při plnění všech povinností souvisejících s přejímáním legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii se vláda, jednotlivá ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy řídí Metodickými pokyny pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, přijatými usnesením vlády ze dne 12. října 2005 č. 1304, v platném znění. Kontrolní a koordinační úlohu v této oblasti zastává odbor kompatibility Úřadu vlády, který dohlíží na to, aby nedocházelo při implementaci práva EU k prodlevám. Současně průběžně sleduje legislativní proces na úrovni Evropské unie, analyzuje slučitelnost návrhů vnitrostátních právních předpisů s právem EU, provádí formální notifikaci (oznámení) transpozičních předpisů Generálnímu sekretariátu Komise a prostřednictvím Informačního systému pro aproximaci práva (ISAP) poskytuje resortům potřebnou datovou základnu, pokud jde o legislativní proces na vnitrostátní úrovni i úrovni Evropské unie.

Stav transpozice platných směrnic EU

Z hlediska plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské

unii je podstatné především zajistit transpozici směrnic EU prostřednictvím vnitrostátních transpozičních právních předpisů. Ty jsou následně notifikovány Generálnímu sekretariátu Komise v zásadě v pořadí, v jakém vstupují v platnost. Výsledky transpoziční činnosti všech členských států jsou souhrnně monitorovány Komisí, resp. Generálním ředitelstvím pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky (DG GROWTH) a zpracovávají do průběžných hodnocení nazvaných Single Market Scoreboard (SMS), která jsou publikována na příslušném webovém portálu Komise. Tato hodnocení sledují implementaci směrnic vnitřního trhu do vnitrostátních právních ráďů členských států.

První ze dvou hodnocení zveřejněných v roce 2018 bylo publikováno dne 12. července 2018. Jeho předmětem byly směrnice vnitřního trhu, jejichž transpoziční lhůta uplynula ke dni 30. listopadu 2017, přičemž do transpozičního deficitu nebyly promítnuty plně transponované směrnice, k nimž byly transpoziční předpisy notifikovány do 11. prosince 2017. V tomto hodnocení Česká republika s transpozičním deficitem **1,2 %**, což odpovídalo 12 netransponovaným směrnicím, obsadila **19.–21. místo** v žebříčku členských států.

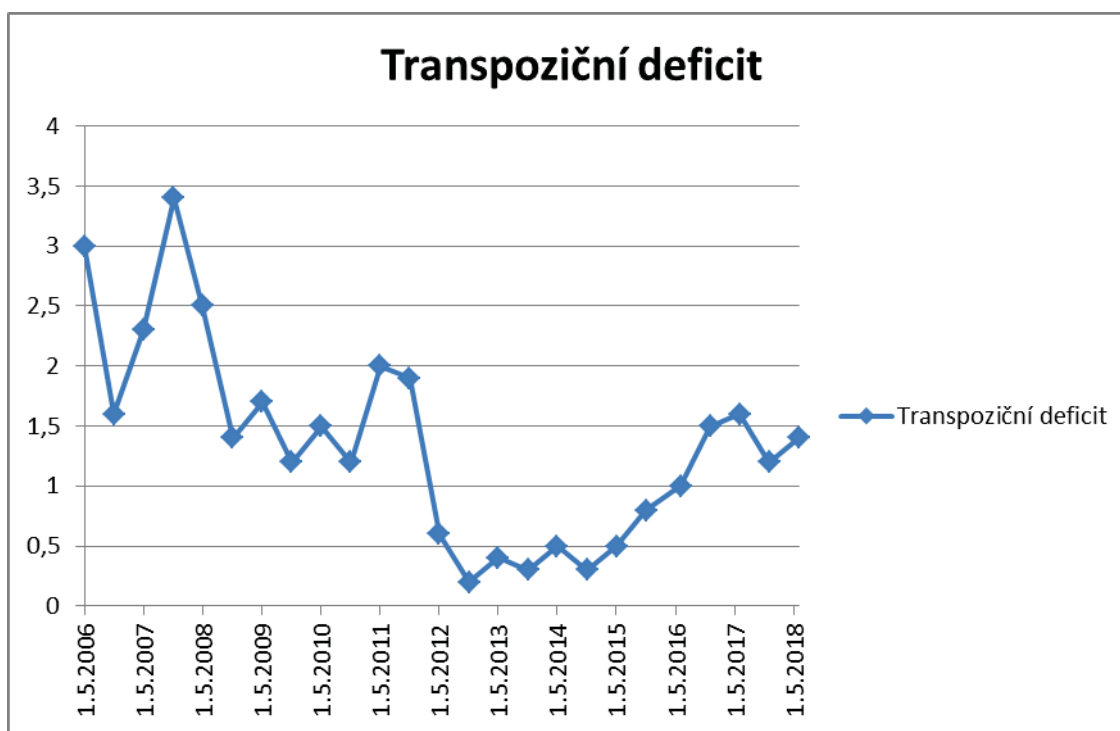
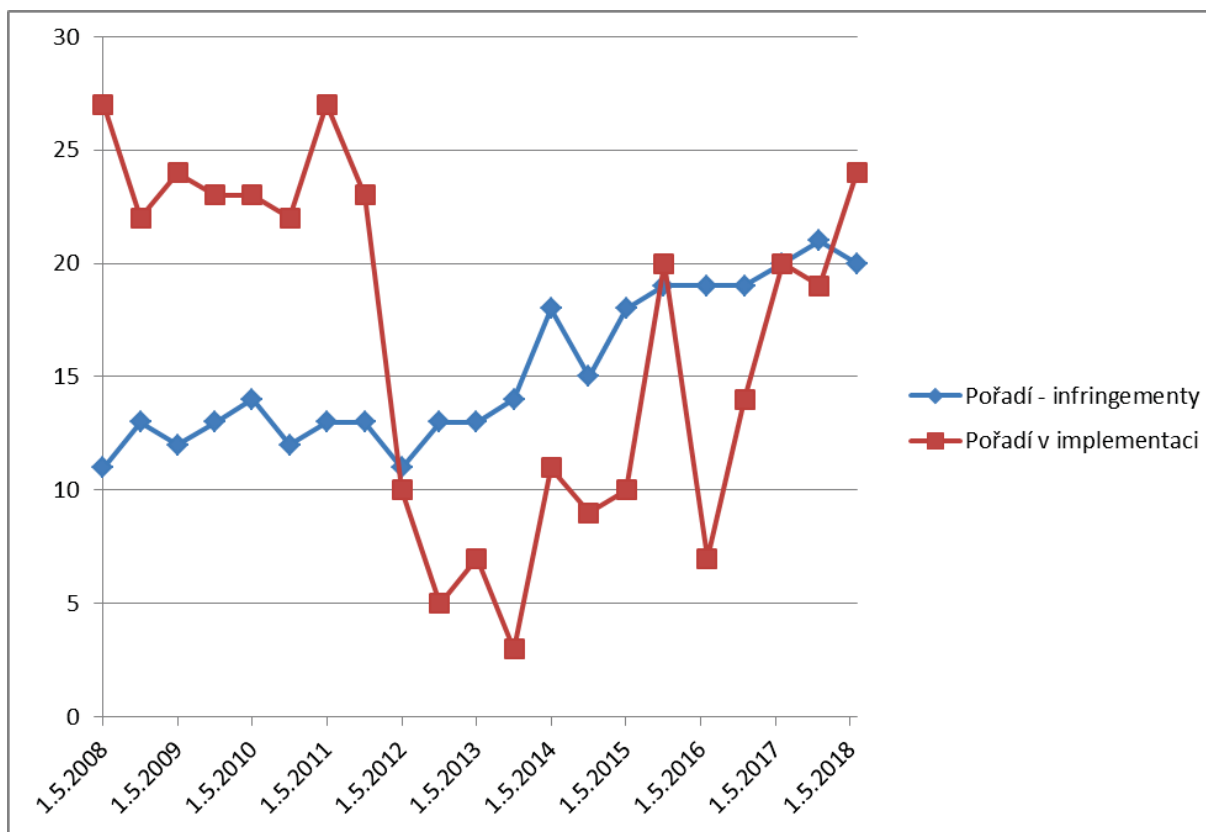
V následujícím SMS, o jehož výsledcích byla Česká republika informována dne 7. listopadu 2018, byla hodnocena transpozice směrnic s lhůtou pro provedení transpozice do 31. května 2018, přičemž do transpozičního deficitu nebyly započteny plně transponované směrnice, ke kterým členské státy notifikovaly příslušné transpoziční předpisy do 11. června 2018. Česká republika v tomto hodnocení obsadila **24. místo** mezi členskými státy. Podle statistik DG GROW nebylo k uvedenému datu v České republice transponováno 14 směrnic vnitřního trhu, což odpovídalo transpozičnímu deficitu ve výši **1,4 %**.

Z uvedených výsledků hodnocení SMS uveřejněných v roce 2018 je patrné, že se České republice zatím nepodařilo snížit vysoký nárůst transpozičního deficitu, k němuž došlo v roce 2016.

V Single Market Scoreboard je dále sledován počet řízení vedených z důvodu neprovedení notifikace transpozičních předpisů či chybně provedené transpozice u směrnic vnitřního trhu. Zde se Česká republika v posledním hodnocení SMS umístila s 30 neuzavřenými řízeními na 20. místě mezi členskými státy.

Následující grafy zobrazují průběžné umístění České republiky mezi členskými státy, a to jak v oblasti transpozice směrnic vnitřního trhu, tak v počtu infringementů (řízení vedených proti České republice v důsledku neprovedení směrnic do českého právního řádu včas či řádně),¹ resp. výši transpozičního deficitu České republiky.

¹ Od roku 2007 byly do hodnocení k referenčnímu datu 10. listopadu 2007 zařazeny i členské státy Bulharsko a Rumunsko, k 10. listopadu 2013 též Chorvatsko.

Dne 7. listopadu 2018 obdržela Česká republika od DG GROWTH prozatímní podklady k připravovanému SMS, který bude uveřejněn v první polovině roku 2019. Bude v něm hodnocena transpozice směrnic s lhůtou pro provedení transpozice do 30. listopadu 2018, k nimž byla provedena notifikace vnitrostátních transpozičních předpisů nejpozději do 10. prosince 2018. Dle těchto podkladů a po zohlednění v mezidobě provedené notifikace

vnitrostátních transpozičních předpisů ke třem směrnicím by měl transpoziční deficit České republiky k rozhodnému datu činit 0,7 % se 7 netransponovanými směrnicemi.

Co se týče stavu transpozice všech směrnic, tj. včetně směrnic přesahujících oblast vnitřního trhu, pak ke dni 30. listopadu 2018 vykazovala Česká republika celkově **12** směrnic, jejichž lhůta pro provedení transpozice uplynula a k nimž nebyl dokončen notifikační proces. Jednotliví gestoři se na transpozičním deficitu podíleli následujícím způsobem:

• Ministerstvo vnitra	5 směrnic;
• Ministerstvo dopravy	2 směrnice;
• Ministerstvo spravedlnosti	2 směrnice;
• Ministerstvo financí	1 směrnice;
• Ministerstvo kultury	1 směrnice;
• Ministerstvo zdravotnictví	1 směrnice.

Přehled návrhů transpozičních zákonů

Následující přehled obsahuje návrhy transpozičních zákonů, kterými mají být jednotlivé směrnice s uplynulou transpoziční lhůtou provedeny do českého právního řádu. Jelikož je z hlediska transpozice potřeba brát v úvahu i delší časový horizont, byl přehled v druhé části doplněn o návrhy zákonů transponujících směrnice vnitřního trhu, jejichž transpoziční lhůta uplyne nejpozději ke dni 31. května 2019, jenž je rozhodným datem pro v pořadí další hodnocení SMS.

a) návrhy zákonů transponující směrnice, jejichž transpoziční lhůta uplynula do dne 30. listopadu 2018:

předkladatel 1. místopředseda vlády a ministr vnitra:

- **návrh zákona o zpracování osobních údajů;**
Návrhem jsou transponovány následující směrnice v gesci **Ministerstva vnitra**:
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/680** ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (lhůta pro provedení transpozice – 6. května 2018);
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/681** ze dne 27. dubna 2016 o používání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti (lhůta pro provedení transpozice – 25. května 2018);
- **návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů;**
Návrhem jsou transponovány následující směrnice:
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/680** ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (lhůta pro provedení transpozice – 6. května 2018) v gesci **Ministerstva vnitra**;
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/681** ze dne 27. dubna 2016 o používání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) pro prevenci, odhalování,

vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti (lhůta pro provedení transpozice – 25. května 2018) v gesci **Ministerstva vnitra**;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/1919** ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu (lhůta pro provedení transpozice – 5. května 2019) v gesci **Ministerstva spravedlnosti**;

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;**

Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/801** ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (lhůta pro provedení transpozice – 23. května 2018) v gesci **Ministerstva vnitra**;

- **návrh zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;**

Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/2102** ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (lhůta pro provedení transpozice – 23. září 2018) v gesci **Ministerstva vnitra**;

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;**

Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2017/853** ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní (lhůta pro provedení transpozice – 14. září 2018) v gesci **Ministerstva vnitra**;

předkladatel ministr dopravy:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;**

Návrhem jsou transponovány následující směrnice v gesci **Ministerstva dopravy**:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/1629** ze dne 14. září 2016, kterou se stanoví technické požadavky pro pravidla vnitrozemské plavby, mění směrnice 2009/100/ES a zrušuje směrnice 2006/87/ES (lhůta pro provedení transpozice – 7. října 2018);
- směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) **2018/970** ze dne 18. dubna 2018, kterou se mění přílohy II, III a V směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1629, kterou se stanoví technické požadavky pro pravidla vnitrozemské plavby (lhůta pro provedení transpozice – 7. října 2018);

předkladatel ministryně financí:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů;**

Návrhem je transponována směrnice Rady **2011/85/EU** ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (lhůta pro provedení transpozice – 31. prosince 2013) v gesci **Ministerstva financí**;

předkladatel ministr kultury:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých předpisů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů;**

Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2017/1564** ze dne 13. září 2017 o některých povolených způsobech užití některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení a o změně směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (lhůta pro provedení transpozice – 11. října 2018) v gesci **Ministerstva kultury**;

předkladatel ministr zdravotnictví:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů;**

Návrhem je transponována směrnice Komise (EU) **2017/1572** ze dne 15. září 2017, kterou se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES, pokud jde o zásady a pokyny pro správnou výrobní praxi pro humánní léčivé přípravky (lhůta pro provedení transpozice – 31. března 2018) v gesci **Ministerstva zdravotnictví**;

b) návrhy zákonů transponující směrnice, jejichž transpoziční lhůta uplyne do dne 31. května 2019:

předkladatel ministr dopravy:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;**

Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/2370** ze dne 14. prosince 2016, kterou se mění směrnice 2012/34/EU, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici a správu a řízení železniční infrastruktury (lhůta pro provedení transpozice – 25. prosince 2018) v gesci **Ministerstva dopravy**;

předkladatel ministryně financí:

- **návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní od roku 2019;**

Návrhem jsou transponovány následující směrnice v gesci **Ministerstva financí** (lhůta pro provedení transpozice všech směrnic – 31. prosince 2018):

- směrnice Rady (EU) **2016/1065** ze dne 27. června 2016, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zacházení s poukazy;
- směrnice Rady (EU) **2016/1164** ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu;
- směrnice Rady (EU) **2017/2455** ze dne 5. prosince 2017, kterou se mění směrnice 2006/112/ES a směrnice 2009/132/ES, pokud jde o určité povinnosti v oblasti daně z přidané hodnoty při poskytování služeb a prodeji zboží na dálku;

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 340/2006 Sb., o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, ve znění pozdějších předpisů;**

Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/2341** ze dne 14. prosince 2016 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi (lhůta pro provedení transpozice – 13. ledna 2019) v gesci **Ministerstva financí**.

Vedle přijetí uvedených návrhů zákonů bude ve zbývající části transpozice směrnic, jejichž lhůta pro provedení transpozice uplynula, resp. uplyne do dne 31. května 2019, dokončena přijetím návrhů nařízení vlády, resp. návrhů vyhlášek.

Stav notifikace právních předpisů ČR transponujících směrnice EU

Ke dni 30. listopadu 2018 bylo v databázích ISAP evidováno celkem **3915** směrnic EU (celkově se během roku 2018 jejich počet zvýšil o 47), u nichž lhůta pro provedení transpozice do tohoto data uplynula. Z tohoto počtu je 2968 směrnic již neplatných nebo pro Českou republiku dle prohlášení gestorů z hlediska transpozice nerelevantních. Úplná notifikace byla provedena k 935 směrnicím. Z celkového počtu nebylo plně transponováno 12 směrnic, kterým uplynula lhůta pro provedení transpozice. Z těchto 12 směrnic bylo již 10 směrnic transponováno částečně.

Řízení pro nesplnění povinnosti

Řízení pro nesplnění povinnosti (*infringement procedure*, řízení pro porušení Smlouvy) je mechanismem, jehož prostřednictvím vykonává Komise svoji povinnost dohlížet na uplatňování unijního práva (srov. čl. 17 odst. 1 Smlouvy o EU). Dojde-li podle názoru Komise k porušení práva EU ze strany členského státu, má dle článku 258 Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“) možnost zahájit řízení rozdělené do několika fází, které může vyústit až v podání žaloby k Soudnímu dvoru EU.

V zásadě může být řízení pro nesplnění povinnosti zahájeno z důvodu neprovedení směrnice EU, resp. neoznámení vnitrostátních transpozičních předpisů k dotčené směrnici EU (tzv. nenotifikační řízení) nebo za nesprávné provedení předpisu EU, resp. aplikaci právních předpisů v rozporu s právem EU (tzv. věcná řízení).

Právní kroky, které předcházejí podání žaloby proti členskému státu, zahrnují v rámci tzv. prejudiciální (či „administrativní“) fáze řízení tzv. formální upozornění (*letter of formal notice*), jehož prostřednictvím dává Komise členskému státu, aby se k namítanému porušení práva EU vyjádřil. Dalším krokem této části řízení je tzv. odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*), ve kterém Komise dává členskému státu lhůtu (zpravidla dvouměsíční) k nápravě namítaného porušení. Po marném uplynutí této lhůty může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru EU. Pokud členský stát přijme před vynesením rozsudku potřebná opatření k nápravě, může Komise vzít žalobu zpět. Jestliže není zjednána náprava a je prokázán protiprávní stav, vynese Soudní dvůr EU odsuzující rozsudek.

V případě, že členský stát neodstraní porušení práva EU ani po vynesení odsuzujícího rozsudku, může Komise zahájit znovu řízení pro nesplnění povinnosti, tentokrát dle čl. 260 odst. 2 SFEU. Cílem tohoto řízení je rozhodnutí o uložení finanční sankce členskému státu. Při tomto tzv. sankčním řízení je členskému státu dána formálně pouze jedna možnost, aby se k věci před případným podáním žaloby k Soudnímu dvoru vyjádřil, a *de facto* tak odpadá fáze odůvodněného stanoviska.

V případě nenotifikačních řízení u směrnic přijatých legislativním postupem (srov. článek 289 SFEU) může Komise na základě čl. 260 odst. 3 SFEU navrhnout uložení finanční sankce členskému státu již při prvním předložení věci Soudnímu dvoru EU dle článku 258 SFEU.

Z hlediska sankcí Komise v těchto řízeních dosud navrhovala Soudnímu dvoru pouze ukládání penále. Ve svém sdělení z ledna 2017: „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ (dále jen „sdělení o uplatňování práva EU“) však Komise oznámila, že nově bude navrhopvat rovněž zaplacení paušální částky.

Českou republiku zastupuje v řízeních pro nesplnění povinnosti ve všech jeho fázích vládní zmocněnec pro zastupování České republiky před Soudním dvorem EU jmenovaný vládou v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 4. února 2004 č. 113 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem EU a Soudem prvního stupně, ve znění pozdějšího usnesení.²

V hodnoceném období, tj. od 1. prosince 2017 do 30. listopadu 2018, byla České republice doručena jedna žaloba dle čl. 258 SFEU a dále byly v řízení proti České republice před Soudním dvorem Evropské unie vyneseny dva rozsudky.

Doručená žaloba dle čl. 258 SFEU

Žaloba ve věci **C-719/17** (řízení č. 2017/2092 v gesci Ministerstva vnitra) došla Kanceláři Soudního dvora EU dne 22. prosince 2017 a České republice byla doručena dne 8. ledna 2018. Dle tvrzení Komise Česká republika tím, že neoznámila v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, náležitý počet žadatelů, kteří by mohli být rychle přemístěni na její území, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/1523 ze dne 14. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka, a čl. 5 odst. 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace stanovené v čl. 5 odst. 4 až 11 obou výše uvedených rozhodnutí Rady. Česká republika argumentuje v první řadě nepřipustností žaloby, zejména s ohledem na to, že uvedená rozhodnutí již nejsou použitelná a nelze dle nich postupovat. Proto i v případě, že by Soudní dvůr EU konstatoval namítané nesplnění povinnosti ze strany České republiky, již neexistuje právní rámec, na jehož základě by měla Česká republika sporné povinnosti plnit. Česká republika dále poukazuje na uskutečněné nabídky na přijetí osob z Řecka a Itálie, jejichž praktické provedení ale nebylo možné realizovat v plném rozsahu z důvodu neposkytnutí součinnosti ze strany těchto členských států. V neposlední řadě Česká republika poukazuje na řadu systémových nedostatků relokačního programu.

Vynesené rozsudky

Dne 25. ledna 2018 byl vynesena rozsudek ve věci **C-314/16** Evropská komise proti České republice. Soudní dvůr EU rozhodl, že Česká republika tím, že výslovně nezakotvila odlišení skupin D1 a D od skupin C1 a C, a dále tím, že omezila definici skupiny D1 na vozidla navržená a zkonstruovaná pro přepravu více než osmi cestujících, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES ze dne 20. prosince 2006 o řídičských průkazech. Tento stav byl napraven přijetím zákona č. 199/2017, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Řízení pro nesplnění povinnosti bylo ukončeno ke dni 19. července 2018.

² Usnesení vlády ze dne 24. května 2010 č. 382 k návrhu změn Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropských společenství a Soudem prvního stupně.

Dne 15. března 2018 byl vyhlášen rozsudek ve věci **C-575/16** Evropská komise proti České republice, v němž Soudní dvůr EU rozhodl, že Česká republika tím, že uložila podmínku státní příslušnosti pro výkon povolání notáře, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze svobody usazování (článek 49 Smlouvy o fungování EU). Dle Soudního dvora EU není činnost notáře v České republice spjata s výkonem veřejné moci, a proto na ni nelze vztáhnout výjimku ze zákazu omezení svobody usazování (článek 51 Smlouvy o fungování EU). Souladu české právní úpravy s uvedeným rozsudkem Soudního dvora EU by mělo být dosaženo přijetím novely zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

Celkově bylo ke dni 30. listopadu 2018 vedeno proti České republice **65** řízení pro nesplnění povinnosti, což je o 13 řízení méně než v předcházejícím roce. V rámci systému EU Pilot pak bylo k témuž dni vůči České republice vedeno **20** řízení, což je o 6 řízení méně než v předcházejícím roce. Klesající počet řízení v systému EU Pilot tak potvrzuje přístup Komise avizovaný ve sdělení o uplatňování práva EU, tj. že s ohledem na potřebu postupovat při vyřizování případů nesplnění povinností vyplývajících členskému státu z práva EU rychle a efektivně hodlá Komise stávající systém EU Pilot (tj. neformální komunikace pro vyjasnění otázek, které by mohly vést k zahájení tzv. věcného řízení pro nesplnění povinnosti) omezit a používat pouze v odůvodněných případech.

Organizační zajištění kontroly slučitelnosti návrhů českých právních předpisů s právem EU, ISAP, sledování legislativních dopadů předpisů EU a revize překladů práva Evropské unie

K zajištění řádné implementace předpisů EU do českého právního řádu provádí odbor kompatibility Úřadu vlády ČR systematickou kontrolu slučitelnosti návrhů českých právních předpisů s právem EU. Kontrola se provádí ve dvou stádiích. V prvním stádiu se uskutečňuje povinně v souladu s Legislativními pravidly vlády v okamžiku, kdy je návrh právního předpisu, jenž byl vypracován příslušným resortem, zaslán do meziresortního připomínkového řízení. V tomto stádiu vypracovává odbor kompatibility stanovisko, ve kterém uplatňuje připomínky z hlediska slučitelnosti návrhu s právem EU jako celkem, tj. primárním i sekundárním právem, judikaturou soudů EU i právními zásadami EU. Kontrola téhož návrhu je zpravidla prováděna ještě jednou po ukončení připomínkového řízení před projednáním návrhu vládou, resp. Legislativní radou vlády či pracovními komisemi Legislativní rady vlády. Kontrolu provádí analyticko-konzultační oddělení odboru kompatibility.

Během roku 2018 se analyticko-konzultační oddělení odboru kompatibility zabývalo více než 1300 materiály legislativní i nelegislativní povahy, přičemž vypracovalo přes 400 stanovisek týkajících se slučitelnosti návrhů vnitrostátních právních předpisů s právem EU. Tyto návrhy se dotkly všech oblastí působnosti státní správy. Mezi zcela novými úpravami, ke kterým bylo vypracovááno stanovisko, je možno zmínit například návrh zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, či návrh zákona o mezinárodní spolupráci při řešení daňových sporů. Mezi novelami, které mají významný vliv na plnění legislativních závazků České republiky a ke kterým bylo vypracovááno stanovisko, je pak možno zmínit novelu zákona o podnikání na kapitálovém trhu, novelu plemenářského zákona, novelu zákona o krmivech, novelu zákona o léčivech nebo novelu zákona o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže.

Další oddělení odboru kompatibility, oddělení informací pro kompatibilitu s právem EU plní úkoly spojené s informační podporou všech agend, které souvisejí s implementací práva EU do právního řádu ČR. Pro tento účel provozuje Informační systém pro aproximaci práva (ISAP), který slouží resortům k získávání a zprostředkování informací o předpisech EU od jejich vzniku na unijní úrovni až po zapracování publikovaných předpisů EU do právního řádu ČR. Jedná se o elektronický systém, který ke své činnosti využívají jak resorty, tak samotný

odbor kompatibility a jehož prostřednictvím je vykazováno plnění povinností uložených Metodickými pokyny při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství ČR v EU. Přístup do něj je umožněn Parlamentu ČR a v omezené míře i veřejnosti. ISAP obsahuje komplexní informace o navrhovaném i platném právu EU, o dokumentech Rady EU a souvisejících dokumentech vypracovaných příslušnými českými orgány (např. rámcové pozice apod.) a o právních předpisech implementujících právo EU v České republice a jejich legislativním procesu. Současně oddělení v příslušné databázi ISAP sleduje také návrhy ostatních českých právních předpisů, a to jak zákonného, tak podzákonného charakteru. Za účelem statistického sledování jsou veškerým návrhům českých právních předpisů přidělována identifikační čísla. Pomocí dalších databází je monitorována notifikace transpozičních předpisů ke směrnicím EU Komise a stav řízení pro nesplnění povinnosti. Kromě výše uvedených je součástí informačního systému rovněž řada dalších pomocných či pracovních databází, které usnadňují práci a orientaci v právu EU.

Oddělení zajišťuje dále přidělování gesčí k platným předpisům EU a připravuje podklady pro řešení gesčních sporů ohledně platných předpisů EU. V hodnoceném období byla přidělena gesce k 2455 platným předpisům EU. Po zveřejnění předpisu EU v Úředním věstníku EU a přidělení gesce oddělení monitoruje implementaci předpisů EU do právního řádu ČR.

Po dokončení transpozice směrnic oddělení rovněž provádí centrálně oficiální notifikaci českých transpozičních předpisů Generálnímu sekretariátu Komise a v této souvislosti od 1. srpna 2006 zajišťuje zpřístupnění přehledů směrnic, které nebyly včas transponovány do právního řádu ČR. V hodnoceném období byly notifikovány transpoziční předpisy ke 151 směrnicím. Oddělení mimoto spolupracuje s Komisí při přípravě hodnocení Single Market Scoreboard.

Na základě sledování uvedených parametrů a s pomocí dalších statistických výstupů z databází ISAP je vláda informována o stavu plnění legislativních závazků v pravidelných čtvrtletních intervalech. Při zjištění nedostatků v oblasti transpozice, resp. notifikace transpozičních předpisů ke směrnicím či implementace ostatních předpisů EU, jsou příslušným členům vlády ukládány úkoly k jejich nápravě. Každý měsíc je o stavu plnění legislativních závazků informován na pracovní úrovni Výbor pro Evropskou unii.

Třetím oddělením odboru kompatibility je oddělení pro legislativní proces EU, do jehož oblasti působnosti spadají agendy související se sjednáváním předpisů EU a finalizací jejich českého jazykového znění.

Oddělením je zajišťován monitoring analýz legislativních dopadů návrhů předpisů EU, jehož cílem je vytvoření celkového přehledu a statistik legislativních dopadů všech návrhů legislativních aktů projednávaných v orgánech EU. Vypracování uvedených přehledů a statistik přispívá k větší provázanosti legislativního procesu na úrovni EU s legislativním procesem vnitrostátním a napomáhá včasné implementaci předpisů EU. Výsledky monitoringu slouží jako informační podpora pro všechny útvary, které se na vnitrostátním legislativním procesu podílejí (např. legislativní odbory resortů). Podklad pro monitoring legislativních dopadů tvoří převážně materiály a informace gestorů odpovědných za projednávání jednotlivých návrhů předpisů EU, ale i vlastní analýzy zpracovávané pracovníky oddělení. Z tohoto důvodu je nezbytná součinnost gestorů a spolupráce s nimi. K získávání informací je využíván i systém a činnost resortních koordinačních skupin. Výboru pro EU na pracovní úrovni jsou jednou měsíčně předkládány informace o dopadech návrhů právních předpisů EU na právní řád České republiky.

Prostřednictvím databázové evidence, která je součástí ISAP, oddělení pro legislativní proces EU průběžně přiděluje gesce k navrhovaným předpisům a jiným dokumentům Evropské unie věcně příslušným resortům a připravuje podklady pro vyřešení případných gesčních sporů. Podílí se rovněž na kontrole plnění povinností vlády vůči Parlamentu ČR, jež

vyplývají z jednacích řádů Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR a jsou konkretizovány ve *Směrnici vlády o postupu při nakládání s dokumenty Rady a jinými dokumenty Evropské unie, projednávání záležitostí Evropské unie v Senátu a Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a přípravě českého jazykového znění právních aktů (směrnice o nakládání s dokumenty Evropské unie)*, schválené usnesením vlády ze dne 6. srpna 2014 č. 665.

V kontextu finalizace českého jazykového znění právních předpisů EU oddělení zpracovává dokumenty pro pracovní skupiny Rady právníků-lingvistů a pro kodifikaci právních předpisů, kde jsou posuzovány texty návrhů předpisů EU z právně-lingvistického a legislativně-technického hlediska před jejich finálním přijetím Radou. Oddělení také zpracovává a posuzuje žádosti resortů a jiných subjektů o vydání oprav předpisů EU již uveřejněných v Úředním věstníku EU a vypracovává připomínky ke správnosti českých překladů mezinárodních smluv sjednaných v rámci Evropské unie. Spolupracuje rovněž s překladatelskými útvary orgánů EU v otázkách překladů odborné terminologie a vypracovává připomínky k dokumentům projednávaným pracovní skupinou Rady pro e-právo.

V rámci spolupráce s orgány a institucemi EU, které se zabývají přípravou českých jazykových znění právních předpisů a jiných dokumentů EU, uspořádal dne 18. října 2018 odbor kompatibility, ve spolupráci s Generálním ředitelstvím pro překlady Evropské komise, pro zástupce resortů již devátý seminář věnovaný otázkám překladů, právně-lingvistických revizí a implementace právních předpisů EU. Tentokrát byl seminář zaměřen především na aktuální problémy související s tvorbou práva EU a jeho implementací a využívání moderních technologií v oblasti překladů.

Dne 3. ledna 2018 a dne 27. února 2018 schválila vláda změny Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, které mimo jiné reagují na usnesení pléna Senátu Parlamentu České republiky č. 137 z 6. schůze, konané dne 19. dubna 2017, k výše uvedenému sdělení Komise o uplatňování práva EU. Změny Metodických pokynů mají za cíl, aby již v průběhu vyjednávání o návrzích právních aktů na úrovni EU byly důsledně uplatňovány legislativně-technické připomínky za účelem usnadnění pozdější transpozice a aplikace práva EU v ČR. Dalším aspektem uvedeným v usnesení pléna Senátu, na které změny Metodických pokynů reagují, je nutnost vyvarovat se v zájmu snížení rizika nesprávné transpozice v co největší míře i tzv. gold-platingu, tedy takové transpozice směrnic (popř. implementace jiných právních aktů EU), která stanoví adresátům více zatěžující podmínky, než jaké požaduje právo EU. Pokud se již ke gold-platingu přistoupí, mělo by to být jasně uvedeno a obhájeno v důvodové zprávě právního předpisu. Změny doznal rovněž způsob informování vlády ohledně plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii.